LĒMUMI

PADOMES LĒMUMS 2010/179/KĀDP

(2010. gada 11. marts)

par atbalstu *SEESAC* bruņojuma kontroles darbībām Rietumbalkānos, īstenojot ES Stratēģiju VIKI un to munīcijas nelikumīgas uzkrāšanas un tirdzniecības apkarošanai

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību un jo īpaši tā 26. panta 2. punktu,

tā kā:

(1) Vieglo un kājnieku ieroču (VIKI) pārmērīga un nekontrolēta uzkrāšana un izplatīšana ir veicinājusi nedrošību Dienvidaustrumeiropā, saasinot konfliktu šajā reģionā un kavējot miera atjaunošanu pēc konflikta, tādējādi radot nopietnus draudus reģiona mieram un drošībai.

(2) Eiropadome 2005. gada 15.–16. decembrī pieņēma ES Stratēģiju VIKI un to munīcijas nelikumīgas uzkrāšanas un tirdzniecības apkarošanai (ES VIKI stratēģija), kurā noteiktas ES rīcības pamatnostādnes VIKI jomā.

(3) ES VIKI stratēģijā kā viens no tās mērķiem ir noteikta efektīvu daudzpusēju attiecību veicināšana, lai izveidotu starptautiskus, reģionālus vai ES un tās dalībvalstu mehānismus VIKI, kā arī to munīcijas piegādes un destabilizējošas izplatīšanas apkarošanai. ES VIKI stratēģijā ir arī konstatēts, ka Rietumbalkāni ir viens no reģioniem, kuru – kā saņemšanas, eksporta vai tranzīta reģionu – ieroču nelikumīga tirdzniecība un pārmērīga uzkrāšana skārusi visvairāk.

(4) Saistībā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Attīstības programmu (*UNDP*) un bijušo Dienvidaustrumeiropas Stabilitātes paktu (kopš 2008. gada dēvēts par "Reģionālās sadarbības padomi") tika izveidots Dienvidaustrumeiropas un Austrumeiropas informācijas apstrādes centrs vieglo un kājnieku ieroču kontrolei (*SEESAC*). *SEESAC* atrodas Belgradā, un tajā ir tehniskā atbalsta vienība, kas atbalsta virkni operatīvu pasākumu reģionālā un valsts mērogā.

(5) Viens no *SEESAC* mērķiem ir nepieļaut VIKI un to munīcijas izplatīšanu un pārmērīgu uzkrāšanu Dienvidaustrumeiropā. *SEESAC* īpašu uzmanību velta reģionālu projektu attīstībai, lai risinātu problēmas, kas saistītas ar tādu realitāti kā pārrobežu ieroču plūsmas.

(6) ES jau agrāk atbalstījusi *SEESAC* ar Padomes Lēmumu 2002/842/KĀDP (2002. gada 21. oktobris) par Vienotās rīcības 2002/589/KĀDP īstenošanu, kuru pagarināja un grozīja ar Padomes Lēmumiem 2003/807/KĀDP (2003. gada 17. novembris) un 2004/791/KĀDP (2004. gada 22. novembris). Šo Padomes lēmumu īstenošanu Padome novērtēja pozitīvi,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. ES tiecas sekmēt drošību un mieru Rietumbalkānos, sniedzot atbalstu efektīvām daudzpusējām attiecībām un atbilstīgām reģionālām ierosmēm, kuru mērķis ir mazināt draudus, ko mieram un drošībai rada VIKI un to munīcijas izplatīšana un pārmērīga uzkrāšana.

2. Lai sasniegtu 1. punktā minēto mērķi, ES sniegs atbalstu *SEESAC* projektam, kura mērķis ir mazināt apdraudējumu, ko VIKI rada drošībai Rietumbalkānos. Pasākumiem, ko ES atbalstīs, ir šādi konkrēti mērķi:

— uzlabot ieroču un munīcijas nedrošu un nestabilu krājumu pārvaldību un drošumu,

— samazināt esošos ieroču un munīcijas krājumus, tos iznīcinot,

— stiprināt VIKI kontroles pasākumus, tostarp Rietumbalkānu valstīs īstenojot starptautiskus un valsts mēroga instrumentus par marķēšanu un izsekojamību un pilnveidojot ieroču reģistrācijas procesu.

Sīki izstrādāts projekta apraksts ir izklāstīts pielikumā.

2. pants

1. Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos (AP) ir atbildīgs par šā lēmuma īstenošanu.

2. Šā lēmuma 1. panta 2. punktā minēto projektu tehniski īsteno *SEESAC*. *SEESAC* veic šo uzdevumu AP atbildībā. Tālab AP ar *SEESAC* noslēdz vajadzīgās vienošanās.

3. pants

1. Finanšu atsauces summa 1. panta 2. punktā minētā projekta īstenošanai ir EUR 1 600 000.

2. Izdevumus, ko finansē no 1. punktā paredzētās summas, pārvalda saskaņā ar procedūrām un noteikumiem, ko piemēro Eiropas Savienības vispārējam budžetam.

3. Komisija uzrauga 1. punktā minēto izdevumu pienācīgu pārvaldību. Šim nolūkam tā noslēdz finansējuma nolīgumu ar *UNDP*, kas darbojas *SEESAC* vārdā. Nolīgumā paredz, ka *SEESAC* ir pienākums nodrošināt ES ieguldījuma publiskumu, kas atbilst ieguldījuma apjomam.

4. Šā panta 3. punktā minēto finansējuma nolīgumu Komisija cenšas noslēgt cik drīz vien iespējams pēc šā lēmuma stāšanās spēkā. Tā informē Padomi par jebkādām grūtībām šajā procesā un par finansējuma nolīguma noslēgšanas dienu.

4. pants

Pamatojoties uz *SEESAC* sagatavotiem regulāriem ziņojumiem, AP ziņo Padomei par šā lēmuma īstenošanu. Šie ziņojumi ir Padomes veiktās izvērtēšanas pamatā. Komisija sniedz ziņojumus par projekta īstenošanas finanšu aspektiem.

5. pants

1. Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

2. Šis lēmums zaudē spēku 24 mēnešus pēc dienas, kad tiek noslēgts 3. panta 3. punktā minētais finansējuma nolīgums, vai sešus mēnešus pēc tā pieņemšanas dienas, ja minētajā laikposmā nav noslēgts finansējuma nolīgums.

6. pants

Šo lēmumu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Briselē, 2010. gada 11. martā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
J. BLANCO

PIELIKUMS

ES IEGULDĪJUMS *SEESAC* PROJEKTĀ ATTIECĪBĀ UZ VIKI RIETUMBALKĀNOS

1. **Ievads**

ES VIKI stratēģijā ir atzīts, ka vieglo un kājnieku ieroču (VIKI) plašā uzkrāšanās Dienvidaustrumeiropā rada nopietnu apdraudējumu mieram un drošībai. Ieroču un munīcijas krājumu vēsturiskas uzkrāšanās dēļ Rietumbalkānu valstis rada īpašas bažas. Šo reģionu ne vien pašu joprojām tiešā veidā skar VIKI un to munīcijas izplatīšanās, tas arī arvien rada risku, kas saistīts ar ieroču nelikumīgu tirdzniecību konflikta zonās citviet pasaulē.

Pašlaik Rietumbalkānu valstu galvenais uzdevums ir praktiski īstenot savas juridiskās un politiskās saistības VIKI kontroles jomā, tostarp ANO Rīcības programmu VIKI jomā un Starptautisko marķēšanas un izsekojamības instrumentu (*ITI*).

Tādēļ, lai pēc iespējas samazinātu VIKI izplatīšanās risku, ir ļoti svarīgi palielināt pastāvošo VIKI un munīcijas krājumu drošumu, iznīcināt atlikumus un ieviest stingrākus kontroles pasākumus attiecībā uz VIKI, tostarp reģionālā mērogā īstenojot *ITI* un pilnveidojot reģistrācijas procesu. Šie mērķi un darbības atbilst tiem, kas paredzēti ES VIKI stratēģijā. *SEESAC* ierosina īstenot projektus, kas attiecas uz šīm trijām darbības jomām.

2. **Projekta apraksts**

2.1. *Labāka krājumu pārvaldība*

2.1.1. *Reģionāli apmācības moduļi par VIKI krājumu pārvaldību*

Lai palīdzētu palielināt ieroču un munīcijas krājumu drošību un drošumu, projektā paredzēts izstrādāt trīs apmācības moduļus amatpersonām, kas Rietumbalkānu valstu aizsardzības ministrijās un iekšlietu ministrijās ir atbildīgas par materiālajiem resursiem. Šo kursu piedāvās inspekcijas vienībām un virsniekiem, lai tos varētu iepazīstināt ar labāko praksi krājumu pārvaldības paņēmienu jomā.

Projekta īstenošana ļaus paaugstināt informētību par starptautiskajiem standartiem un labāko praksi krājumu pārvaldības jomā. Tiks paaugstināts krājumu pārvaldības procedūru īstenošanas līmenis un kvalitāte, tādējādi palielinot krājumu drošību un drošumu.

2.1.2. *Lielāka drošība un drošums VIKI un munīcijas glabāšanas objektos*

Projekts ļaus uzlabot drošību un drošumu ieroču un munīcijas noliktavās Rietumbalkānos, sniedzot konkrētu tehnisku un ar infrastruktūru saistītu palīdzību, lai stiprinātu drošas glabāšanas spējas. Īstenojot projekta darbības, Bosnijas un Hercegovinas Aizsardzības ministrijai, Melnkalnes Aizsardzības ministrijai, kā arī Horvātijas Iekšlietu ministrijai tiks sniegts atbalsts tādu iekārtu iegādē un uzstādīšanā, kas vajadzīgas ieroču un munīcijas krājumu drošai glabāšanai. Par krājumu pārvaldību atbildīgajiem darbiniekiem nodrošinās apmācību.

Projekts ļaus uzlabot drošības pasākumus un piekļuves kontroli atsevišķi izraudzītos objektos, tādējādi uzlabojot munīcijas krājumu drošumu. Tā rezultātā, nodrošinot labāku kontroli pār munīcijas un ieroču stāvokli, būtiski samazināsies zādzības un nekontrolētu sprādzienu risks.

2.2. *VIKI iznīcināšana*

Projekta mērķis ir paaugstināt drošību un pazemināt izplatīšanas risku, būtiski samazinot noliktavās esošo lieko ieroču skaitu. Lai samazinātu liekos VIKI, kas ir Horvātijas un Serbijas iekšlietu ministriju rīcībā, projektā ir paredzēts veikt vairākas VIKI iznīcināšanas darbības. Horvātijā saskaņā ar projektu ir paredzēts iznīcināt apmēram 30 000 ieroču vienību. Serbijā iznīcināmo ieroču skaitu lēš 40 000 vienību apmērā.

Projekts ļaus būtiski samazināt lieko un konfiscēto VIKI skaitu Horvātijas un Serbijas iekšlietu ministriju noliktavās. Atgūto ieroču iznīcināšana sniegs būtisku ieguldījumu attiecībā uz to, lai nepieļautu turpmāku VIKI izplatīšanu. Turklāt tas abās minētajās valstīs palielinās VIKI drošību, kā arī veicinās lielāku informētību par VIKI problēmām.

2.3. *Stingrāki VIKI kontroles pasākumi*

2.3.1. *Valsts ieroču reģistrācijas un uzskaites sistēmu izveide*

Projekts nodrošinās ieroču reģistrācijas, licencēšanas un uzskaites sistēmu izstrādi un šādu pastāvošo sistēmu atjaunināšanu. Reģistrācijas sistēmas ietvers darbības, kas ļaus pārraudzīt fiziskām un/vai juridiskām personām piederošus šaujamieročus un munīcijas daudzumu, kas likumīgi var būt šādu personu rīcībā. Atbalsts uzskaitei ietvers tāda(-u) programmatūras produkta(-u) izstrādi, kas ļauj ne vien identificēt tos ieročus, kas ir civilpersonu rīcībā, bet arī veikt darbības, kuras attiecas uz ieroču noliktavās, apstiprinātās noliktavās vai arsenālos, piemēram, vietējos policijas iecirkņos vai centrālajā noliktavā, glabātu ieroču, munīcijas un/vai sprāgstvielu pārvaldību. Būs iespējams identificēt ieročus, lietotājus un to, kur aprīkojumu glabā, kad to neizmanto. Projekta darbības paredz nodrošināt arī atbilstošu tehnisko infrastruktūru ieroču reģistrācijas programmatūras ieviešanai.

Elektroniskas(-u) sistēmas(-u) izstrāde un ieviešana ieroču reģistrācijai un uzskaitei ļaus īstenot prasības, kas attiecībā uz reģistrāciju un uzskaiti noteiktas ANO Šaujamieroču protokolā un *ITI*.

2.3.2. *Ieroču vākšana un reģistrācija*

Projekta mērķis ir atbalstīt to, ka tiek vākti jebkādi ieroči, sprāgstošas ierīces, artilērijas un tamlīdzīga munīcija, tostarp ar reģistrāciju legalizējot ieročus, kas ir civilpersonu rīcībā.

Informatīvos pasākumus koordinēs komitejas, kurās būs speciālisti no iekšlietu ministrijām un *UNDP/SEESAC*, kam vajadzības gadījumā pievienosies citi sabiedrisko attiecību speciālisti, lai pienācīgi izplatītu informāciju par kārtību, kādā var legalizēt un brīvprātīgi nodot nelegālus šaujamieročus. Šajos pasākumos uzmanību veltīs vietējiem informācijas izplatīšanas kanāliem, kas visefektīvāk sasniedz tuvāko apkaimi. Informācijas izplatīšanu vietējā mērogā stiprinās arī valsts mērogā, gatavojot reportāžas, rīkojot intervijas un pārraidot dokumentālus materiālus. Informāciju par rīkotajiem pasākumiem sniegs, izmantojot elektroniskus un drukātus plašsaziņas līdzekļus. Pasākumiem būs pozitīvs vēstījums, un tie liecinās par likuma īstenošanu praksē.

Projekts stiprinās drošību visā Rietumbalkānu reģionā, ar divpusēju saziņu starp sabiedrību un policiju panākot, ka no ielām pazūd bīstami ieroči. Konkrētāk, projektā ir paredzēts vērsties pie visām vecuma grupām, kuru rīcībā ir nelegāli ieroči, un visiem tiem, kas ir iecerējuši iegūt ieroci.

2.3.3. *Reģionāls seminārs par marķēšanu un izsekojamību*

Projektā ir paredzēts rīkot divu dienu reģionālo semināru, kas provizoriski varētu notikt Belgradā Serbijā. Šajā seminārā sniegs jaunāko informāciju par starptautisko instrumentu izpildi un valsts tiesību aktu pieņemšanu Rietumbalkānos attiecībā uz marķēšanu un izsekojamību. Seminārā sniegs pārskatu par valsts tiesību aktu īstenošanu. Īpaši aplūkos to, kā tiek īstenota ANO Šaujamieroču protokolā paredzētā prasība marķēt importētus ieročus.

Starp šā reģionālā semināra dalībniekiem būs, *inter alia*, pārstāvji no Rietumbalkānu valstīm, starptautiskajām organizācijām, tostarp NVO, un valstu rūpniecības nozarēm, kā arī tehniskie speciālisti no ES dalībvalstīm. Ir paredzēts, ka šajā seminārā piedalīsies līdz 50 dalībniekiem.

Seminārā sagatavos ziņojumu par runām, diskusijām un ieteikumiem. Semināra dokumenti būs pieejami tiešsaistē.

3. **Ilgums**

Kopējais paredzētais projekta ilgums būs 24 mēneši.

4. **Saņēmēji**

Projekta saņēmēji ir tās valsts iestādes Rietumbalkānu valstīs, kuras ir atbildīgas par ieroču kontroli un krājumu pārvaldību.

Samazinoties nedrošības un nestabilitātes riskam, ko rada VIKI lielā izplatība, labumu no projekta gūs arī Rietumbalkānu valstu sabiedrība kopumā.